

Beszerzési politika

Pálma(mag)olaj

Lidl Magyarország • Állapot: 2024.02.23.

A JÖVŐ
ÚTJÁN!

Tartalom

Felelősségvállalásunk a pálma(mag)olaj nyersanyag iránt	2
Háttér	4
Elkötelezettségünk	9
A pálma(mag)olaj mint kritikus nyersanyag priorizálása és a hatások megértése	11
Az átláthatóság fokozása a beszállítók feltérképezésével	13
Hogy a fenntarthatóbb pálma(mag)olaj normál gyakorlattá váljon az RSPO segítségével	14
Alternatívák támogatása a termékválasztékban	17
Indonéz pálmaolaj-kistermelők támogatása a FONAP szervezettel karöltve	18
Szószedet	20
Források és hivatkozások	23
Képjegyzék	26

Felelősségvállalásunk a **pálma(mag)olaj** **nyersanyag** iránt

Felelősségvállalásunk a pálma(mag)olaj nyersanyag iránt

A Lidl számára a fenntartható kereskedelem a sikeres jövőt szolgáló központi stratégiai célok egyike. Felelősséget vállalunk minden olyan területen, ahol a Lidl tevékenysége hatással van az emberekre és a környezetre. Felelősségteljes tevékenységünkkel minden nap megerősítjük minőség iránti elkötelezettségünket, és így biztosítjuk vállalatunk fenntartható jövőjét.

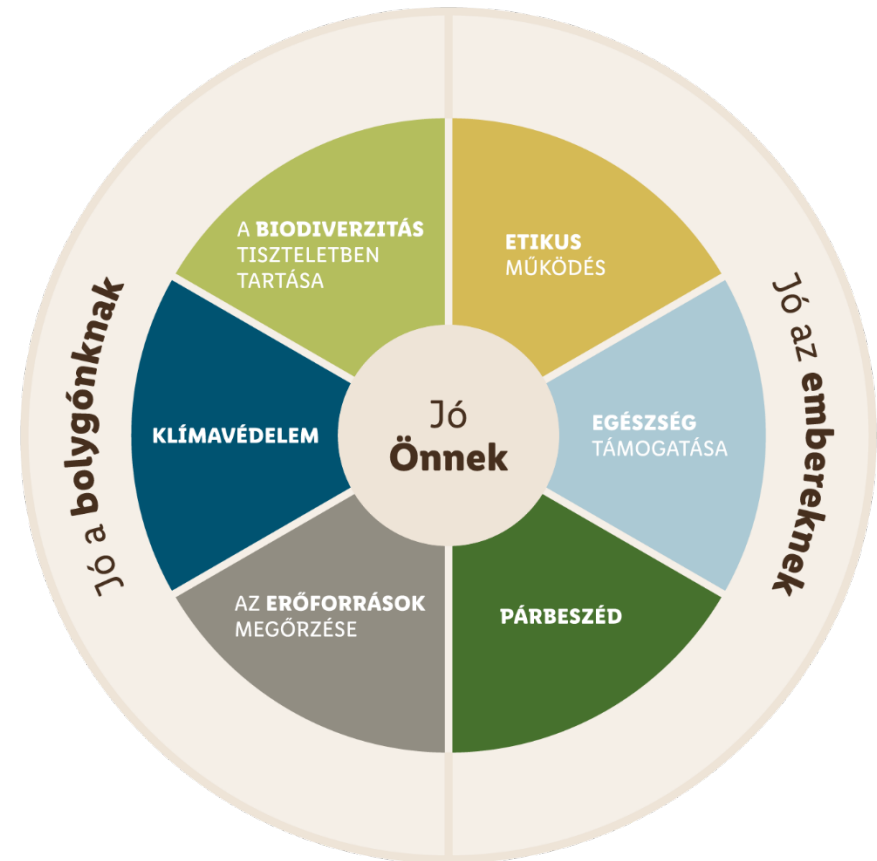
Ennek fényében dolgoztuk ki CSR-stratégiánkat, amely világos útmutatást ad számunkra a felelősségteljes cselekvéshez. Megmutatjuk, hogy a Lidl-nél tisztában vagyunk azzal, milyen felelősséggel tartozunk a környezet, az emberek és vásárlóink iránt. Ezt hat stratégiai fontosságú fókuszterület keretein belül ültetjük át a gyakorlatba. Ezek alapján hozunk intézkedéseket, amelyekkel a klímavédelmet támogatjuk, takarékoskodunk az erőforrásokkal, figyelünk a biodiverzitásra, etikusan működünk, segítjük az egészség védelmét és párbeszédet folytatunk érintettjeinkkel.

Felelősségvállalásunk a pálma(mag)olaj nyersanyag iránt

A pálma(mag)olaj pozitív tulajdonságainak köszönhetően gyakori összetevő. Saját márkás termékeinkben többek között a pékárukban, édességekben, a kozmetikumokban vagy a tisztítószerekben különböző arányban fordul elő. Mindazonáltal a pálma(mag)olaj termesztése és a feldolgozása számos kockázatot rejt magában a . Mivel a Lidl termékeiben gyakran nem észszerű vagy nem lehetséges teljes mértékben helyettesíteni ezt az összetevőt, egyértelműen az a célunk, hogy gondosan járjunk el ennek a nyersanyagnak az esetében. A Lidl a pálma(mag)olaj értékláncában végzett tevékenységének segítségével

pozitívan tud hozzájárulni négy stratégiai fókuszterülethez: „az erőforrások megőrzése”, a „klímavédelem”, „a biodiverzitás tiszteletben tartása” és az „etikus működés” témákhoz.

A Lidl nemzetközi CSR stratégiája

Háttér

A pálma(mag)olaj nyersanyag háttere

Az olajpálma nagy terméshozamának és sokoldalú felhasználhatóságának köszönhetően napjainkban a leggyakrabban termesztett olajnövény világszerte. Az olajpálma termésének húsból állítják elő a pálmaolajat, a termés magjából pedig a pálmamagolajat.¹ Az International Institute of Sustainable Development (IISD) egyik tanulmánya szerint a világszerte előállított pálma(mag)olaj 72 százalékát az élelmiszergyártásban, 18 százalékát pedig kozmetikai termékekben, mosószerekben, gyertyákban vagy ipari kenőanyagokban használják fel. A fennmaradó tíz százalék bioenergiaként kerül felhasználásra.²

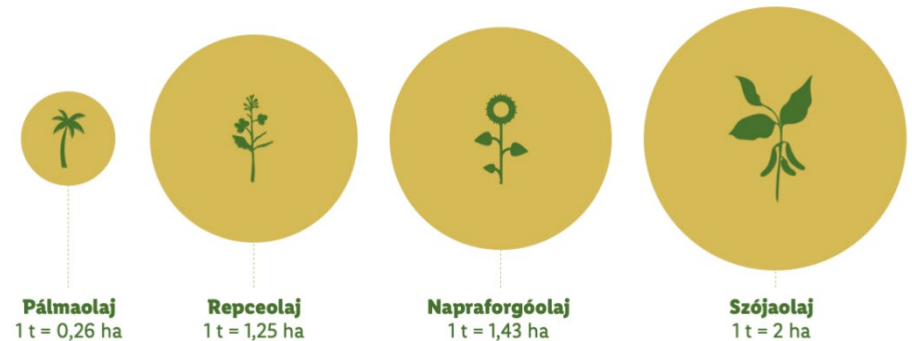
A pálma(mag)olaj sokoldalúan használható

40 kg

**olajat termel
évente egy
olajpálma.**

A pálma(mag)olaj természetes tulajdonságainak köszönhetően rendkívül sokoldalú és hatékony nyersanyagként használható fel food és near-food termékek összetevőjeként. Egy olajpálma évente mintegy 40 kg olajat termel: ez a legmagasabb terméshozam a többi növényi olajhoz képest.³

Egy tonna olaj előállításához szükséges földterület

¹ A továbbiakban a pálma(mag)olaj kifejezés mindkét termékre értendő.

² IISD: Global Market Report. Palm Oil, 2019.

³ WWF: Auf der Ölspur, 2016.

Egy átlagos ételmiszerületben a termékek mintegy 50 százaléka tartalmaz pálma(mag)olajat. A következő ábra bemutatja a pálma(mag)olaj-származékok sokoldalú felhasználását:

Pálmaolaj:

- › A sárgás-narancssárgás **termés húsából** pálmaolajat állítanak elő.
- › A nyers pálmaolajat a **termés sajtolásával** állítják elő, majd **finomítókban készítik elő további felhasználásra.**

- › A pálmaolaj margarinban, késztermékekben, pékárukban és édességekben egyaránt előfordul. Ezenkívül a pálmaolajat gyertyák, kozmetikumok és mosószerek előállításához is használják.

Pálmamagolaj:

- › Az olajtartalmú termékek **zsírt tartalmazó magjából** nyerik ki a fehéres-sárgás pálmamagolajat.
- › A magokat a kisajtolt pálmatermésből nyerik ki, és ezeket ezt követően ki kell **szárítani**. A magokból egy olajsajtólóban, hő hozzáadásával, **őrléssel és sajtolással** vonják ki az olajat.

- › A pálmamagolajat elsősorban a vegyiparban, kozmetikumokban és tisztítószerekben használják fel.

Pálma(mag)olaj-frakciók:

- › A pálmaolaj és a pálmamagolaj egyaránt szilárd és folyékony összetevőkre választható szét, ezek az úgynevezett **pálma(mag)olaj-frakciók.**

- › A pálma(mag)olajfrakciók elsősorban főző- és sütóolajok, margarin és édességek összetevői.

Pálma(mag)olaj-származékok:

- › A **pálma(mag)olaj-frakciók** feldolgozásával végül olajkémiail termékeként **pálma(mag)olaj-származékokat** nyernek ki.

- › A pálma(mag)olaj-származékokat főként kozmetikumokban és tisztítószerekben használják fel.

A globális pálma(mag)olajtermelés gyors növekedése

A pálma(mag)olaj sokoldalú felhasználási lehetőségei miatt megnőtt a kereslet ezen nyersanyag iránt. A pálma(mag)olaj éves termelési mennyisége globális szinten több mint háromszorosára nőtt 2002 és 2021 között, és jelenleg 76 millió tonna.⁴ Ennek mindössze 20 százaléka származik fenntartható termelésből.⁵ Világszerte a pálma(mag)olaj több mint 80 százalékat Indonéziában és Malajziában állítják elő. További jelentős mennyiséget termel Thaiföld, Kolumbia és Nigéria. 2001 és 2015 között világszerte 10,5 millió hektár őserdőt alakítottak át olajpálma-ültetvényre.⁶ Ennek megfelelően az olajpálma-termesztés napjainkban a világ szántóterületének 1,5 százalékát foglalja el. Ez mintegy 23 millió foci pályányi területnek felel meg.

A pálma(mag)olaj-termesztés környezeti kockázatai

A pálma(mag)olaj nagy területen történő termesztése hozzájárul a biodiverzitás csökkenéséhez és az éghajlat változásához. Ez nemcsak a megművelt területek méretétől, hanem a termesztés mikéntjétől is függ, hiszen a pálma(mag)olaj-ültetvényeket gyakran őserdők és egyéb értékes ökoszisztémák égetéssel irtásával hozzák létre. Indonéziában a különösen értékes CO₂-megkötőnek számító tőzegtalajokon is alakítanak ki ültetvényeket, melynek következtében többek között különféle növények és állatfajok – köztük számos veszélyeztetett faj is –

⁴ USDA: Palm Oil Explorer, 2021.

⁵ Forum Nachhaltiges Palmöl: What is palm oil, o.J.

⁶ World Economic Forum: Forests, Food Systems and Livelihoods, 2021.

elveszíti az élőhelyét.⁷ Az elsődleges erdőterületek felégetésével CO₂ és korom szabadul fel, amely veszélyt jelent a lakosságra és a levegő minőségére.⁸ Az erdőirtás így az éghajlatváltozást is fokozza (ezzel kapcsolatban lásd: [> Az erdőirtástól és átalakítástól mentes beszerzési láncokról szóló beszerzési politika](#)). A pálma(mag)olaj termesztéséhez megszerzett területeken gyakran monokultúrás termesztést folytatnak, így ezeket fokozottan fertőzik meg kártevők. Emiatt növényvédőszeret és műtrágyát használnak, melyek szennyezik a talajt és a talajvizet, valamint a szomszédos ökoszisztémákat is veszélyeztetik.⁹

A pálma(mag)olaj termesztése során jelentkező társadalmi problémák

Ha a földeket pálma(mag)olaj-ültetvényekké alakítják, az konfliktusokhoz vagy akár ahhoz is vezethet, hogy földterületeket tulajdonítanak el a pálmaolajat termeszto kistermelőktől és az őshonos lakosságtól. Mivel ezek a csoportok jogilag nem képesek megfelelően megvédeni magukat, ez az őshonos közösségek elszegényedéséhez és veszélyeztetettségéhez vezethet, hiszen egyrészt a megélhetésük gyakran ezektől a földterületektől függ, másrészt pedig gazdasági szempontból nem versenyképesek a nagy ültetvényekkel szemben. Ez abban is megmutatkozik, hogy a kistermelők által művelt földterületek

⁷ IUCN: Palm oil and biodiversity, 2018.

⁸ Greenpeace: Palm oil, o.J.

⁹ Fairtrade: Faires Palmöl, o.J.

csupán öt százaléka rendelkezik tanúsítvánnyal, mivel ők gyakran nem rendelkeznek a tanúsítványokhoz szükséges eszközökkel és forrásokkal.¹⁰

A pálmaolaj-ültetvények gondozása a munkások egészségére is kockázatot jelent. Gyakran hiányzik a szükséges munkabiztonság pl. a növényvédőszer használata esetén vagy az olajpálma termésének fizikailag megterhelő betakarítása során.

A pálmaolaj-ültetvényeken végzett munkához legtöbbször szervezett munkaközvetítő ügynökségek toboroznak szezonális munkaerőt és vendégmunkásokat.¹¹ Gyakran megkerülik a munkaügyi normákat, érvényes munkaszerződés nélkül foglalkoztatják a vendégmunkásokat, nem fizetik ki a törvényes minimálbért vagy kihasználják az egyének kényszerhelyzetét. Az olyan strukturális okok, mint a szegénység és a betegbiztosítás hiánya nagy szerepet játszanak ebben, és a pálma(mag)olaj-termelés súlyosbítja a helyzetet. Azok a szülők, akik betegek vagy nem képesek dolgozni, gyakran a gyermekeiket küldik az ültetvényekre, hogy biztosítsák a család jövedelmét. Ezért fordul elő gyakran gyermekmunka az ültetvényeken. Ilyen esetben a gyerekeknek kell megfelelniük a magas szintű munkakövetelményeknek a szülők helyett.

¹⁰ Fairtrade: Faires Palmöl, o.J.

¹¹ Earthworm: Insights into recruitment costs [...] in the palm oil industry in peninsular Malaysia, 2019.

A nehéz munka veszélyezteti a gyerekek egészségét és iskolai képzését.¹²

További információkat a Lidl kínálatában található termékekhez kapcsolódó emberi jogokra vonatkozóan itt olvashat: [> Emberi jogok a beszállítói láncban – beszerzési politika.](#)

¹² Amnesty International: The great palm oil scandal, 2016.

Elkötelezettségünk

Elkötelezettségünk a fenntarthatóbb pálma(mag)olaj iránt

A Lidl-nél nyersanyag-stratégiánkon belül több szinten is elköteleztettek vagyunk a felelősebb és fenntarthatóbb pálma(mag)olaj-termesztés mellett. A Lidl nyersanyag-stratégiájáról itt találhatóak részletek: [> A nyersanyagokra vonatkozó beszerzési politika.](#)

E tekintetben két célkitűzésünk van: javítani kívánjuk a termesztést végző országokban dolgozók munka- és életkörülményeit és szeretnénk ösztönözni a környezetbarátabb előállítást.

Céljaink elérése érdekében a külső érdekelttekkel együtt átfogó stratégiát dolgoztunk ki, amely a következő négy pilléren nyugszik.

2022 végétől fenntarthatóbb forrásból szerezzük be a kritikus jelentőségű nyersanyagot, a pálma(mag)olajat.

Megvizsgáljuk a szállítási láncainkban rejlő kockázatokat, kizárólag tanúsítvánnyal rendelkező pálma(mag)olajat vásárolunk, és alternatívákat, valamint változtatásokat dolgozunk ki a pálma(mag)olaj-termesztés helyzetének javítása érdekében.

1 A hatások megértése

Azonosítjuk a szállítási láncokban rejlő kockázatokat és átláthatóságot teremtünk.

2 Szabványok megteremtése

Teljes pálma(mag)olaj-szükségletünket tanúsíttatjuk.

3 Alternatívák támogatása

Több fenntartható alternatívát támogatunk kínálatunkban, és csökkentjük a kritikus nyersanyagok beszerzését.

4 Változás előmozdítása

Több érdekelt fél részvételével megvalósuló kezdeményezésekben és projekteknél veszünk részt.

A pálma(mag)olaj, mint kritikus nyersanyag priorizálása és a hatások megértése

A célzott és hatékony fellépés érdekében átfogó kockázatelemzést végeztünk, és az érdekelt felekkel valamint külső szakértőkkel együtt azonosítottuk a számunkra kritikus nyersanyagokat.

Kritikus nyersanyagaink rövid áttekintése

A pálma(mag)olaj-ellátási láncban, különösen a termeszést végző területeken előforduló kockázatok

A Lidl szállítási láncában olyan beszállítók vannak, akik világszerte termelnek.

Elemzéseink azt mutatják, hogy a pálma(mag)olaj a társadalmi és környezettel kapcsolatos kockázataival együtt a teljes ellátási lánc mentén kritikus nyersanyagként számít – különösen a termeszést végző országokban. Kockázatelemzésünk meghatározza a további intézkedések kidolgozásának kiindulópontját, és útmutatást ad arra vonatkozóan, hogyan kezdhetünk hozzá ahhoz, hogy fenntarthatóbbá tegyük pálma(mag)olaj tartalmú termékeinket.

Az átfogó kockázatelemzésünkkel kapcsolatos részletek itt találhatóak: [≥ A nyersanyagokra vonatkozó beszerzési politika.](#)

Nyersanyag-stratégiánk **első pillérének** megfelelően vizsgáljuk az ellátási láncainkban rejlő ökológiai és társadalmi kockázatokat.

Az egyes országokban a következő kockázatokat azonosítottuk a pálma(mag)olaj szállítási láncában:

Társadalmi kockázatok

Gyermekmunka	Elefántcsontpart, Nigéria
Kényszermunka	Indonézia, Malajzia, Thaiföld
Munkavállalói jogok	Indonézia, Kolumbia, Malajzia
Diszkrimináció	Guatemala, Indonézia, Pápua Új-Guinea

Környezetvédelmi kockázatok

Biodiverzitás	Ecuador, Indonézia, Pápua Új-Guinea
Éghajlatváltozással szembeni kiszolgáltatottság	Indonézia, Malajzia, Thaiföld
Földhasználat és erdőirtás	Indonézia, Malajzia, Thaiföld
Víz kockázatok	Indonézia, Nigéria, Thaiföld
Levegőszennyezés	Indonézia, Malajzia

Az átláthatóság fokozása a beszállítók feltérképezésével

A Lidl nagy erővel dolgozik azon, hogy folyamatosan javítsa a pálma(mag)olaj-szállítási láncok átláthatóságát. Egy éves beszállítói elemzés, úgynevezett beszállítói feltérképezés keretében ellenőrizzük, hogy partnereink betartják-e az általunk meghatározott előírásokat a pálma(mag)olaj tekintetében, és dokumentáljuk a változást. Ehhez – amennyiben lehetséges – rögzítjük a pontos mennyiségeket, a tanúsítás állapotát és a származási országot. Ennek köszönhetően áttekintést kapunk arról, hogy potenciálisan mely pálma(mag)olaj származik kockázatos területekről – és célzottan tudjuk megkeresni beszállítóinkat.

Ezt a nyomon követést minden évben külső szolgáltatók segítségével végezzük annak érdekében, hogy ellenőrizzük a nyersanyagra vonatkozó célkitűzésünket, melyben azt vállaltuk, hogy 2022 végéig 100 százalékban RSPO-tanúsítvánnyal ellátott pálma(mag)olajat kínálunk. Amennyiben éves nyomon követésünk keretében hiányosságot találunk, a beszerzés ezt a beszállítóknak jelzi és intézkedési tervet készít a célkitűzés elérése érdekében.

A szabványokat meghatározó tanúsító szervezetek, mint például a Round Table on Sustainable Palm Oil (RSPO) munkája és a rendszer alapjául szolgáló nyomonkövethetőségi rendszerek biztosítják a megbízható átláthatóságot a szállítási lánc tekintetében.

A beszállítóink feltérképezése alapján meghatározott pálma(mag)olaj-mennyiségeket típus és az RSPO modell szerint a Lidl Magyarország számára egy összesített jelentésben foglaljuk össze. Az RSPO hosszútávú tagjaként minden évben benyújtjuk az RSPO részére ezt az

összesített jelentést (Annual Communications of Progress (ACOP) néven), hogy dokumentáljuk előrehaladásunkat.

Nyersanyag-stratégiánk **első pillérének** megfelelően kivizsgáljuk a szállítási láncainkban rejlő ökológiai és társadalmi kockázatokat.

Fenntarthatóbb pálma(mag)olaj standarddá válása az RSPO segítségével

A Roundtable on Sustainable Palm Oil (RSPO) hosszútávú tagjaként a Lidl támogatja a pálma(mag)olaj fenntarthatóbb termelési módjait és elkötelezte magát a nyersanyagtermelés kedvezőtlen társadalmi és környezeti hatásai ellen.

Minimumszabvány az RSPO-tanúsítvány

Jelenleg a Roundtable on Sustainable Palm Oil (RSPO) a legfontosabb pálma(mag)olaj-tanúsítvány. A 2004-ben életre hívott globális kezdeményezés célja, hogy világszerte ipari szabványt vezessen be a fenntartható pálma(mag)olajra vonatkozóan. A tanúsítvány megszerzésének környezeti és társadalmi kritériumai vannak. Többek között az, hogy a pálma(mag)olaj termeléséhez ne vágjanak ki erdőket, a termelő régiókban a gazdálkodók és a munkavállalók több jogot és nagyobb biztonságot élvezhessenek, és a kisméretű gazdaságok is lehetőséget kapjanak a részvételre. A védelemre érdemes területeket, pl. az esőerdőket is kizárják a pálma(mag)olaj termeléséből. Ennek köszönhetően az RSPO-tanúsítvánnyal ellátott pálma(mag)olaj CO₂-lábnyoma 35 százalékkal alacsonyabb (3,41 kg CO₂/kg RBD pálma(mag)olaj) a hagyományos pálma(mag)olajhoz képest (5,34 kg CO₂/kg RBD pálmaolaj).

Az RSPO-kezdeményezés követelményeinek célja, hogy csökkentsék a pálma(mag)olaj-termeléssel összefüggő erdőirtás kockázatát. Ezenfelül az RSPO a csoportos tanúsítványokkal lehetőséget ad a

kisebb gazdaságoknak, valamint a gazdálkodóknak arra, hogy lépést tartsanak a nagyobb gyártókkal. Az RSPO-szabvány a gyerek- és kényszermunkára is kitér: kötelezi az ültetvényeket a hatályos jogszabályok betartására, a gyerek- és kényszermunka kizárására, a kistermelők bevonására, valamint további társadalmi feltételek teljesítésére. Az RSPO-tanúsítvány azt is megköveteli, hogy a helyi közösségek autonóm módon szerveződhetnek, és a földhasználatra vonatkozóan jogi szerződések és bizonyított hozzájárulás álljanak rendelkezésre.

A Lidl ösztönzi az RSPO-szabvány továbbfejlesztését

Jelenleg az RSPO azon kevés kezdeményezések egyike, amely nagyszabású intézkedéseket fejlesztett ki a fenntarthatóbb pálma(mag)olaj-termelés érdekében. A nonprofit szervezetek azonban kifogásolják az átláthatóság hiányát, és egyes szervezetek nem tartják elegendőnek a tanúsítványt. A Lidl az RSPO-kritériumokra úgy tekint, mint a megfelelő irányba vezető lépésre – egyértelmű azonban, hogy ez csupán egy minimumszabvány, mely szigorításra és további fejlesztésre szorul. Ezért a kezdeményezés teljes jogú tagjaként ezért dolgozunk. Ezenkívül aktívan keressük a párbeszéd és a kapcsolatépítés lehetőségét más vállalatokkal, nonprofit szervezetekkel és európai

Nyersanyag-stratégiánk **második pillérének** megfelelően tanúsítatjuk kritikus nyersanyagunkat, a pálma(mag)olajat.

kezdemenyezésekkel, hogy az együttműködéssel elősegítsük a fejlesztéseket.

Különösen elkötelezettek vagyunk a meglévő panasztételi mechanizmusok javításán az RSPO-tanúsítvány keretében. Ez az RSPO saját panasztételi mechanizmusának fejlesztésére, valamint az ültetvények szintjén elérhető, hatékony panasztételi mechanizmusok megteremtésére egyaránt vonatkozik.

A Lidl Magyarország kifejezetten üdvözlí, hogy a Roundtable on Sustainable Palm Oil (RSPO) mellett további olyan szabványalkotó szervezetek is dolgoznak a fenntarthatóbb pálma(mag)olaj-termesztésen és ezen nyersanyag tanúsítvánnyal rendelkező termelésből származó kínálatán, mint a Rainforest Alliance, az International Sustainability and Carbon Certification Plus (ISCC Plus) és a FONAP (Forum Nachhaltiges Palmöl).

Az RSPO-tanúsított pálma(mag)olaj modellek

Négy kereskedelmi modell létezik a tanúsítvánnyal rendelkező pálma(mag)olaj beszerzésére vonatkozóan. Ezek különböző követelményeket támasztanak a nyersanyag visszakövethetőségével, a termelőüzemekkel, valamint a végtermékben ténylegesen megtalálható, tanúsítvánnyal rendelkező nyersanyag fizikai mennyiségével szemben.

Tanúsítvánnyal rendelkező nyersanyag nem, illetve csak részben található meg a végtermékben:

Book & Claim: nincs visszakövethetőség.

Mass Balance: nincs visszakövethetőség, de részben megtalálható a végtermékben.

A tanúsított nyersanyag fizikailag megtalálható a végtermékben:

Segregated: visszakövethetőség a tanúsított termelőig. A származási helyen összekeverhetők a különböző olajsajtolókból származó, tanúsítvánnyal rendelkező pálmaolajok.

Identity Preserved: visszakövethetőség az egyes tanúsított termelőig. A származás helyén az olajsajtolók szigorúan elkülönülnek egymástól.

A beszerzés során hatással lehetünk a pálma(mag)olaj igazságosabb és környezetbarátabb előállítására, például azzal, hogy termékválasztékunkat olyan termékekkel bővítjük, amelyek fenntartható előállítása tanúsított. A pálma(mag)olaj esetében ilyen például az RSPO (Roundtable on Sustainable Palm Oil). Emiatt a Lidl Magyarország saját márkás termékeinek beszállítóival együtt évek óta elkötelezi magát a pálma(mag)olaj esetében a nagyobb fenntarthatóság iránt, hiszen saját márkáink esetében ezt tudatosan befolyásolhatjuk a beszállítóinkkal fennálló közvetlen kapcsolat révén és így aktívan kezdeményezhetjük a fejlesztéseket.

A saját márkás élelmiszer termékválasztékon belül a Lidl Magyarország már 2022 óta olyan pálma(mag)olajat használatát követeli meg, amelyet nagy részben a segregated (SG), de legalább a mass balance (MB) kereskedelmi modell alapján termelnek. Near-food termékválasztékunkban 2022 óta MB szerinti pálma(mag)olaj használatát követeljük meg, 2022 végétől pedig itt is átálltunk az SG modellre.

2023-tól mind a food, mind pedig a near-food termékválasztékunk esetén már kifejezetten az SG kereskedelmi modell szerinti pálma(mag)olaj beszerzését követeljük meg. Kivételt jelentenek ez alól a pálma(mag)olaj-származékok (derivates) és frakciók (fractions), melyek csak MB forrásból szerezhetőek be. A non-food termékválaszték esetében hasonlóan végezzük az átállást a 2023-as gazdasági év végéig. Ezzel közelebb kerülünk ahhoz a célunkhoz, hogy nemcsak részben (MB), hanem teljes egészében fizikailag (SG) is tanúsítvánnyal rendelkező pálma(mag)olajat használunk fel a termékeinkben.

Nyersanyag-stratégiánk **harmadik pillére** szerint több alternatívát támogatunk a termékválasztékunkban, és csökkentjük a kritikus nyersanyagok beszerzését.

Célunk: 2022 végétől fenntarthatóbb módon szerezzük be a pálma(mag)olajat.

- 2022 végéig a food és near-food termékekben lévő pálma(mag)olajnak az RSPO-szabvány legalább „Segregated” fokozata szerinti tanúsítvánnyal kell rendelkeznie.
- 2022 végéig a food és near-food termékekben lévő pálma(mag)olaj-frakcióknak és -származékoknak az RSPO-szabvány legalább „Mass Balance” fokozata szerinti tanúsítvánnyal kell rendelkeznie.
- 2023 végéig a non-food termékekben lévő pálma(mag)olajnak az RSPO-szabvány legalább „Segregated” fokozata szerinti tanúsítvánnyal kell rendelkeznie.
- 2023 végéig a non-food termékekben lévő pálma(mag)olaj-frakciók és -származékok az RSPO-szabvány legalább „Mass Balance” fokozata szerinti tanúsítvánnyal kell rendelkeznie.

Alternatívák támogatása a termékválasztékban

A pálma(mag)olaj felelős felhasználása a Lidl saját márkás termékeiben

A pálma(mag)olaj számos olaj, zsír, péksütemény, valamint kozmetikum, mosó-, takarító- és tisztítószer összetevője. A Lidl termékválasztékában a felhasznált pálma(mag)olaj kb. 80 százaléka ehető, kb. 20 százaléka pedig nem ehető termékekben található meg.

A pálma(mag)olaj felhasználását differenciáltan kell vizsgálni: más növényi olajokhoz képest az olajpálma terméshozama a legmagasabb a felhasznált területhez viszonyítva. Fenntarthatóan előállítva csökkenthetőek a környezeti hatásai, ami lehetővé teszi a felhasználást. Táplálkozásfiziológiai okokból azonban észszerű lehet alternatív, egészséges növényi olajokat használni, amennyiben a végtermékké történő technikai feldolgozás hasonló vagy azonos.

Indonéz pálmaolaj-kistermelők támogatása a FONAP szervezettel karöltve

A Lidl 2021 óta tagja a Forum Nachhaltiges Palmöl (FONAP) szervezetnek, amely az ellátási láncban tevékenykedő olyan vállalatokat, valamint nonprofit szervezeteket és szövetségeket tömörít, amelyeknek célkitűzése a pálmaolaj-beszállítói láncok átláthatóbbá, visszakövethetőbbé tétele, hatékonyabb tanúsítási rendszerek kialakítása, valamint az erdőirtások megszüntetése. Továbbá a FONAP tagjai számára az emberi jogok biztosítása és további számos társadalmi szempont is különösen fontos. FONAP-tagsága keretében a Lidl ezért az Indonéz Pálmaolaj Kistermelői Fórummal (FORTASBI) együtt részt vesz egy a szumátrai Jambi tartomány kistermelőinek támogatását célzó projektben. A projekt társadalmi és ökológiai szempontokra is fókuszál.

Helyszíni, célzott támogatás a FONAP szervezettel együtt

A FONAP projekt többek között támogatja a társadalmilag felelős erdőgazdálkodást. Ezt például úgy érik el, hogy őshonos haszonnövények kiegészítő termesztése révén alternatív jövedelemforrásokat nyitnak a kistermelők számára. Ezeket a növényeket helyi asszonyok csoportjai termesztik, akiknek így lehetőségük nyílik saját jövedelemre szert tenni.

A projekt ezzel egyidőben a környezetbarátabb termesztést is ösztönzi. A helyi Pengabuan folyó vízminőségének javítása érdekében zöld puffersávokat kell létrehozni a part menti zónákban.

A regeneratív mezőgazdasági koncepció célja a talaj

egészségének elősegítése az olajpálma-termesztésben: a programban részt vevő kistermelők bemutatóterületeken tanulják meg, hogy hogyan tudnak tehéntrágyából és üres pálmatermés-kötegekből biotrágyát és saját humuszt készíteni.

A Szumátra szigetén lévő projekterület a Bukit Tiga Puluh Nemzeti Parkkal határos, amely veszélyeztetett állatfajok, például a szumátrai orángután, a szumátrai tigris és a szumátrai elefánt egyik utolsó menedékhelyének számít. A helyszíni munkáknak az is a célja, hogy a park előtti pufferzóna megmaradjon, és hogy csökkentsék többek között a nem fenntartható olajpálma-termesztés okozta zavaró tevékenységeket.

A FONAP tagjaként tisztában vagyunk a globális szállítási láncunkban fennálló felelősségünkkel és ezért közösen éllovasként lépünk fel a jobb szociális, gazdasági és környezetvédelmi feltételek érdekében a termesztést végző országokban.

A **negyedik pillérnek** megfelelően ágazati kezdeményezések és nemzetközi projektek iránt kötelezzük el magunkat nyersanyag-stratégiánk keretében.

A FONAP szervezetnél vállalt elkötelezettségünkkel és a projekt keretében látható eredményekkel tudunk hozzájárulni a helyi kistermelők és gazdák támogatásához.

Szószedet

Szószedet

Book & Claim

A Book & Claim a fenntartható pálma(mag)olaj tanúsítványkereskedelmi rendszere. A termelők a fenntartható módon előállított pálma(mag)olajra vonatkozó tanúsítványokat adnak el. Ezt a pálma(mag)olajat aztán a további feldolgozáshoz hagyományos olajjal keverik össze. Ha a vállalatok az értéklánc végén hagyományos módon előállított pálma(mag)olajat használnak, akkor az általuk felhasznált, tanúsítvánnyal nem rendelkező pálma(mag)olaj mennyiségének megfelelő tanúsítványokat vásárolhatnak. Ezzel kívánják biztosítani, hogy a végtermékben felhasznált hagyományos pálma(mag)olajnak megfelelő mennyiségű, tanúsítvánnyal ellátott pálma(mag)olajat állítsanak elő. A végterméknek nem kell tanúsítvánnyal rendelkező pálma(mag)olajat tartalmaznia.¹³

CO₂

A levegő természetes összetevője és az egyik legjelentősebb üvegházhatású gáz, amelynek döntő szerepe van az éghajlatunk vonatkozásában: a CO₂ elnyeli a világegyetembe kibocsátott hő egy részét, majd visszasugározza azt a Földre. Ez a természetes üvegházhatás hozza létre az általunk ismert mérsékelt éghajlatot. A CO₂ például az áramtermeléshez vagy a logisztikában felhasznált fosszilis tüzelőanyagok és energiaforrások elégetése során szabadul fel.¹⁴

Identity Preserved

Az Identity Preserved esetében a tanúsítvánnyal ellátott és a hagyományos pálma(mag)olaj fizikailag elkülönül egymástól. A különbség a szegregáláshoz képest az, hogy a tanúsítvánnyal rendelkező pálma(mag)olaj pontosan egy (nagy) ültetvényről származik. Ez azt jelenti, hogy a tanúsítvánnyal ellátott árut sehol nem keverik más ültetvényekről származó pálma(mag)olajjal. A származás helyén szigorú elkülönítésre kerül sor az olajsajtólók szerint.¹⁵

Kereskedelmi modell

A tanúsítvánnyal ellátott nyersanyagok, pl. a pálma(mag)olaj tipologizálása. A kereskedelmi modell különféle követelményeket támaszt a nyersanyag ültetvényekig történő visszakövethetőségével, valamint a végtermékben ténylegesen megtalálható, tanúsítvánnyal rendelkező nyersanyag fizikai mennyiségével szemben. A következő kategóriákat különböztetjük meg: „Book & Claim”, „Mass Balance”, „Segregated” és „Identity Preserved”.¹⁶

Mass Balance

A Mass Balance esetében a tanúsítvánnyal rendelkező pálma(mag)olajat hagyományos pálma(mag)olajjal keverik például már a földeken, az olajsajtólókban, a finomítókban vagy teherhajókon, és így kínálják azt a piacon. Az értéklánc minden szakaszában csak annyi tanúsítvánnyal rendelkező pálma(mag)olaj értékesíthető tovább, amennyit eredetileg beszerettek. Ez azért fontos, mert a tanúsítvánnyal rendelkező pálma(mag)olajat hagyományos pálma(mag)olajjal keverik. A végtermékig biztosítani kell, hogy a beszerzett mennyiségű tanúsítvánnyal rendelkező pálma(mag)olaj csak egyszer kerüljön értékesítésre, és hogy a tanúsítvánnyal rendelkező pálma(mag)olaj mennyisége így a teljes értéklánc mentén állandó maradjon.¹⁷

Metán

Ez az üvegházhatású gáz 20-30-szor károsabb az éghajlatra, mint az azonos mennyiségű szén-dioxid (CO₂). A metángáz – a CO₂-höz képest – csekélyebb mennyiségben fordul elő a légkörben. Fő okozói a háztartási hulladéklerakók, a rizsföldek és a szarvasmarhák gyomra. A metángáz Szibéria és Svédország permafroszt talajaiban, valamint a tengerfenéken is megtalálható. A globális felmelegedés miatt nagyobb mennyiségű gáz szabadulhat fel, és nagy mértékben felgyorsíthatja az üvegházhatást.¹⁸

¹³ Forum nachhaltiges Palmöl: Handelsmodelle, o.J.

¹⁴ Encyclopedia Britannica: Carbon Dioxide, 2021.

¹⁵ Forum nachhaltiges Palmöl: Handelsmodelle, o.J.

¹⁶ Forum nachhaltiges Palmöl: Handelsmodelle, o.J.

¹⁷ Forum nachhaltiges Palmöl: Handelsmodelle, o.J.

¹⁸ Stanford University: Methane and climate change, 2021.

Near-food	Kozmetikumok, mosó-, takarító-, tisztítószeres, állateledel, papíráru, fóliák, higiéniai termékek, dohányáru, háztartási termékek (elemek, szén, gyertyák, gyújtóeszközök, kenőanyagok, bevásárlószatyrok)
Non-food	Textília és szárazáru
Ökoszisztéma	Élőlények (mikroorganizmusok, növények, gombák, állatok, emberek) egymáshoz (életközösség) és egy bizonyos méretű lélettérhez (élőhely) (pl. tó, erdő, korallzátony) fűződő kapcsolata. ¹⁹
Pálmaolaj	Az olajpálma termésének sárgás-narancssárgás húsából pálmaolajat állítanak elő. A nyers pálmaolajat a természetes sajtolásával állítják elő, majd finomítóban készítik elő további felhasználásra. A pálmaolaj margarinban, késztermékekben, pékárukban és édességekben egyaránt előfordul. Ezenkívül a pálmaolajat gyertyák, kozmetikumok és mosószeres előállításához is használják. ²⁰
Pálmamagolaj	Az olajtartalmú termékek zsírt tartalmazó magjából nyerik ki a fehéres-sárgás pálmamagolajat. A magokat a kisajtoló palmatermésekből nyerik ki, és ezeket ezt követően ki kell szárítani. A magokból egy olajsajtólóban, hő hozzáadásával, őrléssel és sajtolással vonják ki az olajat. A pálmamagolajat elsősorban a vegyiparban, kozmetikumokban és tisztítószerekben használják fel. ²¹
Pálma(mag)olaj-származékok	A frakcionálást követő, további feldolgozásból származó, összetett vegyi eljárásokkal előállított termékek. Ezeket elsősorban kozmetikumokban, mosó-, takarító- és tisztítószerekben használják tenzidként vagy emulgeátorként. ²²

¹⁹ National Geographic: Ecosystem, 2022.

²⁰ Forum nachhaltiges Palmöl: What is palm oil? o.J.

²¹ Forum nachhaltiges Palmöl: What is palm oil? o.J.

²² Forum nachhaltiges Palmöl: What is palm oil?, o.J.

Pálma(mag)olaj-frakciók	A finomított pálma(mag)olaj részei, amelyeket hűtéssel, kristályosítással és szűréssel választanak el egymástól. A szilárd frakciókat sztearin, a folyékony frakciókat olajsav néven ismerjük. Az élelmiszer-, kozmetikai és mosószereparban használják őket. ²³
Az IUCN kihalással fenyegetett fajok vörös listája	A lista az élőlények természetvédelmi státuszának legismertebb, legátfogóbb objektív globális leltára. ²⁴
Segregated	Az elkülönítés a tanúsítvánnyal ellátott és a hagyományos pálma(mag)olaj fizikai szétválasztása a szállítási láncban. A tanúsítvánnyal rendelkező pálma(mag)olajat beszerző fél biztos lehet abban, hogy a szállított pálma(mag)olaj termék fenntarthatóbb természetéből származik, és nem keveredik hagyományos pálma(mag)olajjal a teljes értékláncban. A származási helyen összekeverhetők a különböző olajsajtólókból származó, tanúsítvánnyal rendelkező pálmaolajok. ²⁵
Üvegházhatású gázok	A légkör gáz halmazállapotú alkotórészei, többek között a széndioxid (CO ₂), a metán (CH ₄), a dinitrogén-oxid (N ₂ O) vagy a fluorozott szénhidrogének. A légkörben lévő gázok egy bizonyos mennyisége biztosítja a természetes üvegházhatást – és ezzel a kedvező életkörülményeket a Földön. Ezzel szemben túl magas koncentrációjuk – melyet az ember általi üvegházhatású gáz kibocsátás okoz – felforrósítja a Földet. ²⁶

²³ Forum nachhaltiges Palmöl: What is palm oil, o.J.

²⁴ IUCN: Palm oil and biodiversity, 2018.

²⁵ Forum nachhaltiges Palmöl: Handelsmodelle, o.J.

²⁶ Encyclopedia Britannica: Greenhouse Gas, 2022.

Források és hivatkozások

Források és hivatkozások

Amnesty International:

The great palm oil scandal, 2016

<https://www.amnesty.org/en/wp-content/uploads/2021/05/ASA2152432016ENGLISH.pdf>

(Állapot: 2023. 05. 04.)

Earthworm:

Insights into recruitment costs and practices [...], 2019.

<https://www.earthworm.org/uploads/files/recruitment-practices-malaysia-2019.pdf>

(Állapot: 2023. 05. 04.)

Encyclopedia Britannica:

Carbon Dioxide, 2022.

<https://www.britannica.com/science/carbon-dioxide>

(Állapot: 2021. 11. 11.)

Encyclopedia Britannica:

Greenhouse Gas, 2022.

<https://www.britannica.com/science/greenhouse-gas>

(Állapot: 2021. 11. 11.)

Fairtrade:

Faires Palmöl, nincs megadva évszám

<https://www.fairtrade.de/index.php/mID/1.3.2/lan/de>

(Állapot: 2023. 05. 04.)

Forum Nachhaltiges Palmöl:

Handelsmodelle, nincs megadva évszám

[Handelsoptionen von Palmöl \(forumpalmoel.org\)](#)

(Állapot: 2023. 05. 04.)

Forum Nachhaltiges Palmöl:

What is palm oil, nincs megadva évszám

<https://www.forumpalmoel.org/what-is-palm-oil>

(Állapot: 2023. 05. 04.)

Greenpeace:

Palm oil, nincs megadva évszám

<https://www.greenpeace.org.uk/challenges/palm-oil/>

(Állapot: 2023. 05. 04.)

IISD (International Institute for Sustainable Development):

Global Market Report: Palm Oil, 2019

[Global Market Report: Palm Oil \(iisd.org\)](#)(Állapot: 2021. 11. 15.)

IUCN, Palm oil and biodiversity:

Palm oil and biodiversity, 2018

<https://portals.iucn.org/library/sites/library/files/documents/2018-027-En.pdf>

(Állapot: 2021. 11. 11.)

National Geographic:

Ecosystem, 2022

<https://education.nationalgeographic.org/resource/ecosystem>

(Állapot: 2021. 11. 15.)

Stanford University:

Methane and climate change, 2021

<https://earth.stanford.edu/news/methane-and-climate-change>

(Állapot: 2021. 11. 15.)

USDA (United States Department of Agriculture):

Palm Oil Explorer, 2021

<https://ipad.fas.usda.gov/cropexplorer/cropview/commodityView.aspx?cropid=4243000>

(Állapot: 2021. 11. 15.)

Világgazdasági Fórum:

Forests, Food Systems and Livelihoods, 2021

[WEF Forests Food Systems and Livelihoods 2021.pdf \(weforum.org\)](#) □

(Állapot: 2023. 05. 04.)

WWF:

8 things to know about palm oil, nincs megadva évszám

<https://www.wwf.org.uk/updates/8-things-know-about-palm-oil>

(Állapot: 2021. 11. 15.)

WWF:

Auf der Ölspur, 2016

[https://www.wwf.de/fileadmin/fm-wwf/Publikationen-](https://www.wwf.de/fileadmin/fm-wwf/Publikationen-PDF/Landwirtschaft/WWF-Studie-Auf-der-%C3%96lspur.pdf)

[PDF/Landwirtschaft/WWF-Studie-Auf-der-%C3%96lspur.pdf](https://www.wwf.de/fileadmin/fm-wwf/Publikationen-PDF/Landwirtschaft/WWF-Studie-Auf-der-%C3%96lspur.pdf) □

(Állapot: 2021. 11. 15.)

Képjegyzék

Címlapkép

voddol, stock.adobe.com

8. oldal

t4nkyong, stock.adobe.com

12. oldal

whitcomberd, stock.adobe.com

17. oldal

MERCURY studio, stock.adobe.com

Kapcsolat

Lidl Magyarország
1037 Budapest
Rádl árok 6.

csr_purchasing@lidl.hu

További hivatkozások a fenntarthatósági tevékenységünkhöz:

www.lidl.hu
www.lidl.hu/fenntarthatosag

Szerzői jogi nyilatkozat

Ennek a dokumentumnak a tartalmát (pl. a szövegeket, ábrákat, fényképeket, logókat stb.), valamint magát a dokumentumot szerzői jog védi. A Lidl írásbeli engedélye nélkül ezt a dokumentumot és/vagy a dokumentum tartalmait nem lehet továbbadni, módosítani, közzétenni, lefordítani vagy sokszorosítani.

© Lidl Magyarország